

Förhandlingarna kring Irans kärnkraft

En analys utifrån ripeness theory och readiness theory

Abstract

In this thesis the starting point is the question on how the fact that the negotiations about nuclear power in Iran could be initiated. The time boundaries are quite narrow, taking as the starting point when Rouhini became president in Iran. To answer the question the two theories ripeness theory and readiness theory are used. The goal is to test if these two theories can be used to explain why the negotiations could happen. Indicators of these theories are looked for in media about the negotiations from Swedish sources. It could be said that it is reasonable to say that the theories can give some understanding as to why the negotiations could happen. To get a more complete understanding further analysis must be done. Suggestions for further analysis on this subject could be to work with different kind of material, as well as to use different theories. This might give a better picture as to why the negotiations about nuclear power in Iran could happen.

Nyckelord: Iran, Kärnkraft, Ripeness Theory, Readiness Theory, Förhandling
*Antal ord:*6091

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och problemformulering	2
2	Bakgrund	4
2.1	Irans kärnkraft	4
2.2	Förhandlingarna	4
2.3	Bakgrund för de olika länderna.....	5
2.3.1	USA.....	5
2.3.2	Kina.....	5
2.3.3	Storbritannien.....	6
2.3.4	Frankrike	6
2.3.5	Ryssland	6
2.3.6	Tyskland.....	6
3	Teoretiska verktyg	8
3.1	Realismen.....	8
3.2	Ripeness och Readiness	9
4	Metodologiska val, material och operationalisering	11
4.1	Metod	11
4.2	Material	11
4.3	Operationalisering.....	12
5	Analys	14
5.1	Kort om realismen.....	14
5.2	Analys utifrån ripeness och readiness	14
5.3	De sex länderna i P5+1.....	15
5.3.1	USA.....	15
5.3.2	Kina.....	16
5.3.3	Storbritannien.....	16
5.3.4	Frankrike	16
5.3.5	Ryssland	17
5.3.6	Tyskland.....	17
6	Slutsatser och avslutning	18

7	Referenser.....	19
----------	------------------------	-----------

1 Inledning

Konflikter påverkar oss alla. För mer eller mindre alla människor i världen så påverkas vår vardag på ett eller annat sätt av en avslutad eller pågående konflikt. Och med stor sannolikhet kommer även vår framtid att påverkas av ett stort antal konflikter. I vår globaliserade värld är antalet konflikter av internationell karaktär väldigt många. När man gör konstateranden som dessa är det viktigt att man även säger något om vad som konstituerar en konflikt. En av de kanske mest extrema formerna av konflikter mellan två eller flera aktörer är väpnade krig. Konflikter kan dock finnas inom en stor omfattning av olika områden. Exempel på möjliga områden där internationella konflikter kan uppstå kan röra energifrågor, handelsavtal, transportinfrastruktur med mera. Att en konflikt går så långt så att en eller flera parter tar till vapen är naturligtvis något som de allra flesta vill undvika, och ett redskap för att hantera konflikter innan de har gått så långt är genom diplomatiska förhandlingar.

Vilka förutsättningar kan finnas att lösa en dispyt innan det går så långt så att man tar till vapen? Detta arbete kommer att kretsa kring en diplomatisk situation där flera stora aktörer är inblandade, och där mycket energi läggs på att nå en lösning innan det eskalerar till krig. Den aktuella frågan är den rörande Irans kärnkraft. Med hjälp av teori kring förhandling kommer denna fråga att analyseras.

Det finns ett stort intresse i att studera konflikter och omständigheter kring dessa. Såväl vad som leder fram till en konflikt, hur en konflikt tar sig uttryck, och vad som blir resultatet av en avslutad konflikt kan vara av intresse att vi skapar oss en större förståelse kring.

Enligt realismen finns det en inneboende anarkism i den värld av suveräna stater som vi har idag (Hough, 2013, s. 3). Just denna aspekt av realismen, att suveräna stater agerar i ett större system, är på ett sätt relativt okontroversiell. Givetvis är det så att man kan ta ställning till i vilken utsträckning andra staters agerande, eller rentav globala trender i helt andra miljöer än diplomatiska relationer (kanske exempelvis snabba informationskedjor på ett internationellt internet), påverkar en enskild stats agerande, men i många avseenden är det ändå så att erkända stater har en relativt stor möjlighet att själva bestämma över sitt agerande. Detta mynt har naturligtvis två olika sidor, som kan få stora konsekvenser för ett lands invånare. Positivt är att ett litet land inte är tvunget att göra som en stor och mäktig granne hade önskat (i den krassa verkligheten kan det dock i praktiken många gånger vara så att små och svagare stater fogar sig). En negativ sida är att en erkänd stat kan agera internt på ett sätt om inte gynnar den egna befolkningen, utan att det är helt enkelt för andra aktörer (världssamfundet eller enskilda stater) att göra något åt situationen. Denna struktur har naturligtvis

goda förutsättningar för motsättningar av olika slag, som kan leda till mer eller mindre öppna konflikter.

Konflikter kan ha väldigt olika karaktär. Allt från väl avgränsade konflikter gällande specifika sakfrågor till mer generella konflikter om exempelvis ideologiska avväganden. För att ta en process från konflikt till lösning är förhandlingar ett viktigt redskap. Förhandlingar kan vara det enda verktyg som används i en konflikt, men det kan även vara ett verktyg som används först efter en väpnad konflikt. Internationellt förhandlar man inte bara om fredsförutsättningar utan förhandlingar kan vara en central del i arbetet inom en rad olika områden. Förhandlingsprocessen kring Irans kärnkraft är mycket aktuell just nu (första halvåret 2015). I detta arbete kommer denna process att vara av stor vikt. Mer om sättet på vilket denna process kommer att finnas med i arbetet i avsnittet om syfte och problemformulering nedan.

1.1 Syfte och problemformulering

Förhandlingarna om Irans kärnkraft är naturligtvis mycket intressanta i sig själva. Utkomsten av förhandlingarna kan komma att få mycket stora implikationer i det internationella samfundet. I detta arbete är dock inte ambitionen att ge sig i kast med en analys av förhandlingarna, dess natur, och dess möjliga utfall. Här är målsättningen istället att analysera de processer som lett fram till att förhandlingarna kan äga rum över huvud taget. Förhandlingarna har en inte helt enkel struktur, med många inblandade parter. Således finns det många olika processer (då det är många olika aktörer) som har lett fram till slutsatserna att det är önskvärt att initiera dessa förhandlingar. Det är dessa processer som står i centrum för detta arbete. Det kan finnas ett stort värde i att förklara dessa processer endast för detta falls skull, men det är naturligtvis eftersträvansvärt att kunna placera in dessa processer i en mer generell verklighet. Detta görs genom att söka svar på frågan om vad detta är ett fall av (Teorell och Svensson, 2007, s. 47). Att kategorisera förhandlingarna kan man göra genom att se på dem som internationella samtal kring en för flera parter relevant fråga. Kategoriseringen av de processer som ledde fram till förhandlingarna är dock inte lika självklar. Ett möjligt sätt att se på dessa processer är att beakta de som fall av politisk förändring över tid. Med denna kategorisering är det möjligt att man efter genomförd analys kan tänkas finna mönster som är av intresse även när man söker förstå andra processer av liknande karaktär.

Två olika teorier (dock nära besläktade med varandra) kommer att stå i centrum för den analys som ska göras, nämligen ripness theory (Zartman, 2000, s. 228) och readiness theory (Pruitt, 2007, s. 1525). Mer om dessa teorier under relevant rubrik nedan. Den frågeställning som kommer att behandlas i detta arbete kan således formuleras enligt:

Vad kan förklara att förhandlingarna om Irans kärnkraft kunde påbörjas?

Detta är en relativt generellt hållen fråga, som inte specificerar mer exakt vilka analysenheter som kommer att ingå och hur dessa kommer att undersökas. Mer om dessa bitar i sektionen nedan som behandlar metodologiska val.

2 Bakgrund

Om man vill skapa sig en god förståelse för ett givet problem är det ofta önskvärt med en gedigen bakgrund avseenden de aspekter som är av intresse i det givna arbetet. I detta fall är det ett par olika saker som det kan vara lämpligt att redogöra för i detta avsnitt. Först ut är bakgrund på Iran, och givet detta arbetes fokus med inriktning på Irans kärnkraft. Här kommer det även vara viktigt att ge bakgrundsinformation gällande kärnvapen och Irans hållning till dessa. Det är även viktigt med en genomgång av de förhandlingar som ju till stor del står i fokus för detta arbete. En historisk återgivning av hur processen kring dessa har sett ut är viktig att göra. I anslutning till detta är det även lämpligt att ge kortare bakgrunder på de aktörer som har varit (och är) parter i förhandlingarna, förutom Iran.

2.1 Irans kärnkraft

Först ut bakgrundsinformation om Iran och dess kärnkraft. Historiskt går irans ambitioner gällande kärnkraft relativt långt tillbaka i tid, till innan revolutionen 1979. Efter revolutionen kom dock västvärlden att förändra sitt förhållningssätt till irans planer på kärnkraft (Hadžikadunić, 2014, s. 6). Efter revolutionen har Iran talat inte bara om kärnkraft som energikälla, utan även om utveckling av kärnvapen (Hadžikadunić, 2014, s. 6). Hadžikadunić nämner tre olika epoker i modern tid gällande Irans kärnenergiolitik, under tre olika presidenter (2014, s. 7). I detta arbete kommer fokus att ligga på den sista av dessa epoker, den tid då Irans president har varit Rouhani (Hadžikadunić, 2014, s. 7). Mer om detta senare i arbetet.

2.2 Förhandlingarna

Låt oss så gå vidare och fokusera mer på de förhandlingar som har ägt och äger rum mellan Iran och andra aktörer (mer om dessa nedan) gällande just Irans kärnkraft. FN:s säkerhetsråd har agerat med bland annat sanktioner efter att IAEA (FN:s atomenergiorgan) inte kunnat säkerställa huruvida Iran strävade efter att ta fram en atombomb eller inte (BBC - Iran Nuclear Crisis: Can talks succeed?). Under större delen av Ahmadinejads styre sker knappast några större framgångar avseende att nå en överenskommelse med väst (Sinha och Beachy, Timeline on Iran's Nuclear Program). Ahmadinejad är en förespråkare av Irans kärnprogram,

och verkar inte bry sig nämnvärt om FN:s säkerhetsråds önsknings (Sinha och Beachy, Timeline on Iran's Nuclear Program). Under våren 2009 annonseras att USA ska ingå i samtalen med Iran, någon som kan ses som en viktig händelse (Sinha och Beachy, Timeline on Iran's Nuclear Program). Åren som följer innehåller olika tillfällen av sanktioner mot Iran (Sinha och Beachy, Timeline on Iran's Nuclear Program). I slutet av maj 2012 hamnar samtalen i stiltje, och kort därefter inför EU sanktioner mot Irans export av olja, något som kom att drabba Iran ekonomiskt (Sinha och Beachy, Timeline on Iran's Nuclear Program). År 2013 väljer Iran en ny president, Hassan Rouhani (Sinha och Beachy, Timeline on Iran's Nuclear Program). Detta kommer jag att ta som en viktig tidpunkt i historien gällande min analys, mer om detta i metoddelen nedan.

2.3 Bakgrund för de olika länderna

Vi har nu kommit till den del av bakgrundsinformation som kortare bakgrund på de olika parterna i förhandlingarna kommer att redogöras. Syftet med dessa korta bakgrunder på övriga parter i förhandlingarna (förutom Iran) är i något fall att ge en enklare bild av en viktig person i förhandlingarna, och även redogöra för om det finns något av intresse historiskt i relationen mellan de ingående länderna och Iran. Innan vi kommer in på de individuella länderna bör det nämnas att den tidsperiod som kommer vara av intresse är efter att Rouhini valdes till president i Iran (se ovan). Anledningen till detta kommer att förklaras mer ingående under metodavsnittet nedan. Det är sex olika aktörer som ingår i den grupp som kallas för P5+1. Dessa är de fem permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd (USA, Kina, Storbritannien, Frankrike och Ryssland) samt Tyskland. De korta bakgrunderna nedan görs utan någon rangordning mellan de olika länderna.

2.3.1 USA

Det första landet som vi ska titta på är USA. För den som är någorlunda bevandrad i utrikespolitik är det knappast någon hemlighet att relationerna mellan USA och Iran knappast är att beskriva som goda. Under hösten 2013 ägde något rum som inte hänt på över 30 år, nämligen ett telefonsamtal mellan USA:s president (Barack Obama) och Irans president Rouhini (Sinha och Beachy, Timeline on Iran's Nuclear Program). Något som inte är orimligt att anta påverkar relationen mellan USA och Iran är USA:s nära band till Israel. När Hillary Clinton klev av posten som utrikesminister i USA i början av 2013 efterträddes hon av John Kerry (US Department of State - Office of the Historian, US Department of State - Diplomacy in Action).

2.3.2 Kina

Nästa land som vi ska titta närmare på är Kina. Kina och Iran har ett stor handelsutbyte (Warren Harold och Nader, 2012, s. ix). Bland annat har länderna utbyte inom det militära (Warren Harold och Nader, 2012, s. ix).

2.3.3 Storbritannien

På vissa sätt påminner Storbritanniens relation med Iran med USA:s relation med Iran. Revolutionen i Iran 1979 hade stor påverkan på Storbritanniens relation till landet, och Storbritannien stängde då sin ambassad i landet (BBC - Timeline: Iran and UK relations). Man har dock etablerat diplomatiska kontakter igen sedan dess (BBC - Timeline: Iran and UK relations).

2.3.4 Frankrike

Då har det blivit dags att nämna något om Frankrike och dess relation med Iran. Helt centralt i de relationer som finns är kärnkraftsfrågan (France Diplomatie - Political Relations). Dock så söker Frankrike att kunna ha utbyte med Iran inom områden som forskning och kultur (France Diplomatie - Cultural, scientific and technical cooperation).

2.3.5 Ryssland

Ryssland och Iran har relativt starka handelsband (Farrar-Wellman, 2010, Economic Relationship). Exempelvis kan nämnas ett stort samarbete gällande byggandet av kärnreaktorer i Iran som inleddes under 90-talet (Sinha och Beachy, Timeline on Iran's Nuclear Program).

2.3.6 Tyskland

Slutligen då några ord om Tyskland och dess relation med Iran. Det är ingen stor överraskning att även Tysklands relationer med Iran kom att påverkas av revolutionen i Iran 1979 (Federal Foreign Office - Islamic Republic of Iran - Political Relations). Tittar man på handel mellan de båda länderna kan man se en stadigt sjunkande trend mellan 2010 och 2013, dock med en ökning under 2014 (Federal Foreign Office - Islamic Republic of Iran - Economic Relations).

Det är tydligt att den grupp av sex länder som förhandlar med Iran inom sig har en tydlig gruppering i två, eller möjligen tre, om man vill. Dels finns de fyra västländerna. USA, Storbritannien, Frankrike och Tyskland. Sedan har vi de två andra, som kanske med fördel bör ses som sina egna grupper, det vill säga Ryssland och Kina. Detta kan vara av värde när vi senare går vidare med den analys som ska göras. I kommande avsnitt kommer en del teoretiska ingångar att

presenteras och resoneras kring, som kommer att vara av betydelse för analysen som ska genomföras i detta arbete.

3 Teoretiska verktyg

För att på ett systematiskt sätt kunna söka svar på arbetets fråga är det viktigt med en väldefinierad teoretisk grund. Detta avsnitt kommer att behandla två olika teorier, som kommer att tjäna något olika syften i detta arbete. Den första av dessa två är realismen. Denna teori kommer inte att vara den centrala i den analys som kommer att göras, men kommer att vara viktig som en grund för att bygga en förståelse för hur de olika länderna i denna studie kan tänkas förhålla sig till en situation som denna i ett mer generellt perspektiv. Den andra teorin, som mer precist är en teori och sedan även en vidareutveckling av denna, heter ripeness theory (vidareutvecklingen heter readiness theory). Dessa två teorier kommer att vara centrala i den analys som ska göras. Avslutningsvis är det relevant att skriva något om de olika teoriernas svagheter, helt enkelt vilken kritik som finns mot de olika teorierna.

3.1 Realismen

Den första teorin är realismen. Helt centralt inom realismen är att vår värld är uppbyggd av olika stater. Dessa stater i sin tur är de viktigaste aktörerna i det internationella spelet (Hough, 2013, s. 3). För denna studie kommer realismens utgångspunkter att fungera som en bas för att kunna beskriva varför vissa aktörer har agerat som de har gjort. Med realismen som utgångspunkt i observerandet av olika staters agerande utgår man från att varje enskild stat ser till sitt eget bästa (Hough, 2013, s. 3). Detta torde innebära att med realismen som grund kan man tänka sig en viss tröghet i internationella politiska processer. En central problematik inom realismen är att när ett land stärker sin säkerhet, så sker detta med nödvändighet på bekostnad av ett annat lands säkerhet (Peoples och Vaughan-Williams, 2015, s. 5). Detta kallas för ”security dilemma” (Hough, 2013, s. 3). En kritik mot realismen, som även har lett till att andra skolor har växt fram, rör det faktum att realismen kan ses som gammalmodig, och alltför enkelspårig (Hough, 2013, s. 4). En utveckling av realismen är neo-realismen. I vissa centrala delar har den gemensam utgångspunkt med realismen, en sådan är det faktum att man även inom neo-realismen ser stater som viktiga aktörer (Hough, 2013, s. 3). För neo-realisten är det dock så att de förhållningssätt som realisten tar för att söka förklara internationella förlopp inte räcker (Hought, 2013, s. 3). Neo-realisten menar att förutom att söka förklaringar med utgångspunkt i militära förklaringar, så bör man även ta i beaktning olika spelares ekonomiska möjligheter (Hough, 2013, s. 3). En ytterligare utveckling av detta är det som kallas för pluralism (Hough, 2013, s. 4). Det man göra inom pluralismen som

skiljer sig markant gentemot såväl realismen och neo-realismen är att man börjar ta hänsyn även till icke-statliga spelare i det internationella samspelet (Hough, 2013, s. 4-5). Utvecklingen av såväl neo-realism och pluralism kan ses som konsekvenser av kritik mot realismen. För detta arbete kommer dock ett mer klassiskt realistiskt förhållningssätt att vara det som används. Mer om hur realismen kan vara av värde för detta specifika fall kommer i analysdelen.

3.2 Ripeness och Readiness

I detta avsnitt kommer de teoribildningar som kommer att stå i centrum för arbetets analys att presenteras mer ingående. Det handlar om "ripeness" och "readiness". Vi börjar med den första av dessa två, det som Zartman kallar för "ripeness" (Zartman, 1997, s. 196. Zartman, 2000, s. 226). Denna teori söker finna förklaringar till vad som krävs för att en förhandling ska påbörjas i en konfliktsituation. Zartman nämner olika faktorer som bör finnas närvarande för att förhandling ska vara trolig. Den första av dessa parametrar är att det ska råda en form av stilje i konflikten som till sin natur skadar de ingående parterna (Zartman, 1997, s. 196). Zartman kallar detta tillstånd för "mutually hurting stalemate", eller kort "MHS" (Zartman, 1997, s. 196. Zartman, 2000, s. 228). Nästa element som behöver vara närvarande är det faktum att det hos de iblandade parterna måste finnas en uppfattning om att det är möjligt att nå en lösning på den konflikt som är i fokus (Zartman, 2000, s. 228). Zartman nämner även hur det behövs att de olika parterna i en konflikt ska kunna presentera acceptabla förhandlare, "valid spokesmen" som Zartman säger (1997, s. 196). Denna parameter, den om att det ska finnas en erkänd förhandlingsperson, tillskrivs dock inte längre samma tyngd som de båda andra parametrarna (Zartman, 2000, s. 235). Zartman skriver även en del om de problem som finns med dessa faktorer (MHS och uppfattningen om möjlig lösning). Ett problem är det att ett rådande tillstånd av MHS kan vara mycket begränsat i sitt tidsomfång (Zartman, 2000, s. 231). Detta innebär att de personer som sitter i position att agera på ett MHS måste vara mycket rappa i sitt agerande för att inte missa möjligheten. Som Zartman beskriver det, MHS kan vara "a very fleeting opportunity" (Zartman, 2000, s. 231). Man måste även ta i beaktning det faktum att det handlar om ett "mutual hurting stalemate" (Zartman, 2000, s. 228). Det krävs alltså att det rådande tillståndet i konflikten uppfattas som oönskat för båda parter i konflikten. I konfliktsituationer där det råder dramatisk obalans mellan ingående parter kanske man därför inte ska ha allt för stora förhoppningar om att kunna fastställa att det råder MHS. Detta gällande MHS, och att detta ska vara något som samtliga parter upplever, behöver dock inte vara fallet enligt Stedman (Zartman, 2000, s. 235). Zartman menar att den andra komponenten som vi söker, den rörande parternas uppfattning om möjlig lösning, inte försätter oss i samma svåra situation när vi vill konstatera att detta krav är uppfyllt som vi sitter i när vi söker avgöra huruvida det råder MHS (Zartman, 2000, s. 231). Vidare menar Zartman att något som måste vara uppfyllt är det som han kallar för "requisite" (Zartman, 2000, s.

231). Detta syftar på att båda parter måste vara beredda att ge upp något av sitt för att få något av den andre (Zartman, 2000, s. 231).

Det finns en utveckling av "ripeness theory" som kallas för "readiness theory" (Pruitt, 2007, 1524). Centralt i denna teoribildning är två faktorer som man söker observera hos de i konflikten ingående parterna. Dessa två är "motivation" och "optimism" (Pruitt, 2007, s. 1525). Man söker avgöra hur pass stor motivationen är för att nå ett konfliktslut samt hur pass hög optimism som råder gällande möjlig framgång i förhandlingar (Pruitt, 2007, s. 1525). En skillnad mellan ripeness theory och readiness theory finns i detta att den senare sträcker sig längre i förhållande till själva förhandlingarna (Zartman, 2000, s. 237).

De olika parametrarna i ripeness theory samt readiness theory som kan vara relevanta för denna studie behöver operationaliseras på ett bra sätt, mer om detta i metodavsnittet nedan.

Fallet med Irans kärnkraft är ju inte en krigssituation, som kanske klassiskt har varit den typ av konflikter som "ripeness theory" och "readiness theory" har sökt förklara, men kanske att dessa teorier ändå kan tjäna väl i detta arbete. Tillsammans med realismen kan man tänka sig en struktur för förklaring med en relativt bred teoretisk anknytning. Hur pass väl de olika teorierna fungerar för den aktuella frågan har mycket att göra med metodval, mer om detta nedan.

4 Metodologiska val, material och operationalisering

4.1 Metod

Studien kommer att läggas upp som en fallstudie. Gällande val av analysenheter kommer studien att fokusera på de parter som idag (våren 2015) är med i förhandlingarna gällande Irans kärnkraft. Medverkande parter är förutom Iran sex andra länder. De fem permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd samt Tyskland (Rayman, 2015). Studien kommer att fokusera på alla länder utom just Iran.

Det är viktigt att inför analysen ha en klar uppfattning av vilken ambition man har med studien. Analysen i denna uppsats kommer till sin karaktär att bli teoriprovande (Esaiasson et al, 2012, s. 40). Det som alltså är tanken är att med de teoretiska verktyg som har valts ut göra ett försök att se hur pass väl dessa kan tjäna som hjälpmedel för att förklara den fråga som är satt (Esaiasson et al., 2012, s. 40). Efter att de parametrar som väljs ut i de olika teorierna har operationaliserats på ett lämpligt sätt kommer sedan ett empiriskt material (mer om detta nedan) att behandlas och belysas utifrån teorierna (Esaiasson et al., 2012, s. 40). När man diskuterar en studies ambition kan det även vara lämpligt att fundera något kring valet mellan en kvalitativ och en kvantitativ studie, och de för- och nackdelar som finns med dessa två sätt att arbeta. Den centrala skillnaden mellan dessa båda angreppssätt finns inneboende i namnen. I den kvantitativa metoden är mängden information man arbetar med centralt. Teorell och Svensson nämner opinionsundersökning som ett exempel på en kvantitativ undersökning (Teorell och Svensson, 2007, s. 10). I en kvantitativ undersökning kan man sträva efter att finna kausala samband (Teorell och Svensson, 2007, s. 10). Teorell och Svensson använder sig av termen ”idiografisk” när de skriver om den kvalitativa undersökningen (Teorell och Svensson, 2007, s. 11). Detta syftar till vikten av att analysera varje enskilt fall som unikt (Teorell och Svensson, 2007, s. 11). En konsekvens av detta blir att jakten på kausalitet är betydligt svårare i den kvalitativa undersökningen (Teorell och Svensson, 2007, s. 11). Analysen i detta arbete kommer till sin natur att vara av mer kvalitativt slag.

4.2 Material

Vilket är då det material som jag kommer att arbeta med? Jag kommer att söka uttalanden av centrala personer, och se huruvida dessa kan förstås utifrån mina teoretiska ingångar. När det gäller vilket material jag använder behöver en del viktiga aspekter göras tydliga. Som centralt material kommer jag att söka efter uttalanden i olika mediakällor. Detta kommer att göras genom att söka på ett genomtänkt sätt i verktyget retriever research. Gällande den fråga jag arbetar med är det inte osannolikt att det finns en väldigt stor flora av mediamaterial som på olika sätt kan koppla an till denna studie. Det är därför viktigt med tydliga avgränsningar. Den första avgränsningen som måste göras tydlig är vilka tidsramar som är aktuella. För det behöver jag välja en tidpunkt i den kronologi som finns som jag väljer som startpunkt. Jag kommer här att välja den 15:e juni 2013 som startdatum. Detta då det var då som Iran valde ny president, och Ahmadinejads period som president därmed tog slut (Sinha och Beachy, Timeline on Iran's Nuclear Program). I analysen nedan kommer en viss utveckling av varför detta är en lämplig startpunkt att göras. Det kan även sägas en del om valet att arbeta med mediakällor för att samla in material. Genom att använda mig av retriever research kommer jag att begränsa mig till svenska mediakällor. Detta tåls att diskuteras något kring. En positiv aspekt av detta är att man kan hoppas få en någorlunda likvärdig bild av de olika aktörerna, något som kanske hade varit svårare om man hade vänt sig till lokala medier hos de berörda länderna. Skulle man titta på lokala medier finns det en risk med en partiskhet för det egna landets ställning, något som kan vara lämpligt att undvika. Givetvis finns det även problem med detta val gällande material. Exemplevis kan man tänka sig att det finns viktig information som man inte kommer att få tag på, men någon avgränsning bör göras, och detta är den som jag kommer att arbeta med i detta arbete. Detta faktum får man ta hänsyn till i analysen, och ha en medvetenhet om.

4.3 Operationalisering

Avslutningsvis i detta avsnitt innan vi kommer vidare till analysen kvarstår en mycket viktig aspekt, nämligen den om hur en operationalisering kan göras (Teorell och Svensson, 2007, s. 39). Detta är det som måste göras för att innehållet i den teori man arbetar med på ett hanterbart sätt ska kunna sökas i det material man arbetar med (Teorell och Svensson, 2007, s. 39). Fokus i min analys kommer att vara på ripens theory, med visst inslag av readiness theory. Innan analysen påbörjas måste således de två beståndsdelarna i ripeness theory, MHS och uppfattningen att en konflikt är lösbar, att hanteras på ett sätt så att det går att söka efter dessa parametrar i det material som kommer att studeras (Teorell och Svensson, 2007, s. 39). Gällande den första av dessa två, MHS, så kommer det vara något som antas råda initialt i den period jag kommer att arbeta med, och jag kommer att återkomma till detta i inledningen av analysen. Den andra faktorn i ripeness, den att det ska finnas en tro på att konflikten går att lösa, kommer att sökas i materialet på sådant sätt att genom att se vad nyckelpersoner säger söka bestämma hur pass stor tro de har på att en lösning är möjlig. Den första

parametern i readiness theory, ”motivation” (se mer ovan), kommer att sökas på liknande sätt. Även den andra delen av readiness, ”optimism” (se mer ovan), kommer att sökas på detta sätt.

5 Analys

Så har vi kommit till analysdelen av arbetet. Detta avsnitt kommer att vara uppdelat så att det inledningsvis ges en mer generell översikt, något som kan antas gälla för situationen som helhet, varefter en specifik analys kommer att göras för vart och ett av de länder som ingår i P5+1-gruppen.

5.1 Kort om realismen

Allra första något kort om realismen. Denna teori kommer inte att användas primärt för att förstå och svara på den givna frågan, utan snarare som ett sätt att förhålla sig till den ordning som kan tänkas finnas mellan de olika länderna i studien. Utgångsläget kommer att vara att de olika parterna som är av intresse i denna studie agerar förhållandevis överensstämmande med det som realismen säger oss om internationell samverkan. Ett antagande kommer således att vara att även om det givna fallet handlar om förhandling och att söka nå ett samförstånd kring den aktuella frågan, så kommer fortfarande de enskilda parterna att i någon mening förväntas agera på ett sätt där deras egen säkerhet sätts i allra första rummet. Detta i enlighet med det som realismen säger oss om staters agerande (Hough, 2013, s. 3). Fokus i den fortsatta analysen kommer att vara ripeness theory och readiness theory.

5.2 Analys utifrån ripeness och readiness

Med nedsmalningen till ripeness theory och readiness theory kommer även ytterligare avgränsningar att göras. De parametrar från dessa teorier som kommer att vara i fokus är dels från ripeness theory det att det ska råda en uppfattning om att det går att finna en lösning, och från readiness theory de två parametrarna ”motivation” och ”optimism”. Det bör här sägas att alla dessa tre parametrar liknar varandra, och det kan därför komma att vara så att det som hittas som pekar på att en av de tre parametrarna i någon mån är uppfylld, även kan indikera att en eller båda de båda andra även de är uppfyllda. Innan vi går vidare och tittar på information vi kan få från media stannar vi dock upp kring parametern MHS från ripeness theory.

Ett sätt att tolka parametern MHS (mutually hurting stalemate, se mer om detta ovan) kan vara att det i en given situation är så att berörda parter inte är nöjda med

hur det är. Utifrån det sättet att se det kan man mena att det faktum att försök görs till förhandlingar är en indikation på att inblandade parter inte är nöjda som det är. Zartmans definition av MHS, att det råder ett läge där ingen iblandad part har möjlighet att ta sig till en bättre position än den de befinner sig i, skulle kunna tolkas på detta sätt (Zartman, 2000, s. 228).

5.3 De sex länderna i P5+1

Vi ska nu gå vidare och analysera de sex ingående länderna i den P5+1 grupp som har förhandlat med och förhandlar med Iran. Ordningen i denna analys kommer att vara samma som ovan i bakgrundskapitlet, men syftet är inte att denna ordning ska ha något inneboende värde i termer av att vissa aktörer skulle vara viktigare eller mindre viktiga än andra. Det ska också sägas här att vissa länder säkerligen kommer att synas mer än andra i sökningarna efter material, därför finns det ingen garanti att analysen blir lika uttömmande för samtliga länder. Sökningarna som kommer att göras i retriever research är enligt formen ”Iran AND kärnkraft AND Land X”, exempelvis ”Iran AND kärnkraft AND USA”. Enligt den ordning som finns i bakgrundsdelens börjar vi med USA.

5.3.1 USA

I slutet av november 2013 publicerade Svenska Dagbladet en artikel med rubriken ”Historiskt kärnavtal nära” (von Hall, Gunilla, 2013, Svenska Dagbladet). I artikeln citeras ”en amerikansk diplomatkälla” sägande ”Denna gång flyger inte John Kerry och andra ministrar in för att åka tomhänta härifrån” (von Hall, Gunilla, 2013, Svenska Dagbladet). Ett uttalande som det kan kategoriseras som stödjande såväl en önskan om en lösning, som ”motivation” och ”optimism”, och kan således användas stärkande gällande både ripeness theory och readiness theory. I artikeln framgår det dock även att det man från väst är oroliga för, Iranska kärnvapen, fortfarande är något som det råder oro kring. I artikeln kan vi läsa att det från IAEA, citat: ”uttrycks dock oro för att Irans kärnenergiprogram har militära syften.” (von Hall, Gunilla, 2013, Svenska Dagbladet). Något annat som blir tydligt i artikeln är hur det är helt centralt att Irans president inte längre är Ahmadinejad, utan Rouhini. Även detta kan kategoriseras in under kategorin ”optimism”, och man kan tänka sig att denna ”optimism” i sin tur kan bidra med ”motivation”. Utifrån denna information från november 2013 verkar det som att flera av de parametrar vi söker för att testa de aktuella teorierna på något sätt finns på plats. Nästa nedslag vi gör kommer dock att se något dystrare ut. Ungefär ett år senare, i november 2014, publiceras i Dagens Nyheter en artikel med rubriken ”Inget kvar att prata om - Iran rör sig inte framåt” (Ohlsson, Erik, 2014, Dagens Nyheter). I denna artikel kan vi läsa hur under det senaste året (alltså innan artikelns datum i slutet av 2014) ”samtalsrunda efter samtalsrunda avverkats utan att parterna kommit närmare en gemensam lösning.” (Ohlsson, Erik, 2014,

Dagens Nyheter). Detta låter helt klart pessimistiskt, och skjuter viss sank i den ”optimism” som kunde anas ca ett år tidigare. I slutet av artikeln finner vi ett citat från en som det står ”västdiplomat med insyn i förhandlingarna” och vi kan läsa i artikeln ”Förslag och idéer har bollats fram och tillbaka i tio års tid. Det finns inget kvar att prata om. Iranierna rör sig inte framåt, sade diplomaten, som uttalade sig anonymt för nyhetsbyrån Reuters.” (Ohlsson, Erik, 2014, Dagens Nyheter). Om det är som diplomaten säger, att det inte finns någon egentlig progress i de samtal som förs, så kan detta tolkas som att de parametrar som vi söker för att arbeta med ripeness theory och readiness theory i alla fall inte finns i sådan utsträckning att det leder framåt.

5.3.2 Kina

Vi går vidare och söker finna information så att uttalande om Kina kan göras. Samma dag som artikeln i Svenska Dagbladet (som refereras till ovan avseende USA) publicerades så publicerades i Upsala Nya tidning en artikel med rubriken ”Avtal nära om Irans kärnkraft” (TT AFP Reuters, 2013, Upsala Nya Tidning). Här finner vi ett uttalande från som det står ”en talesperson för Kinas UD” (Upsala Nya Tidning, 2013). Denne citeras enligt ”att man nu har nått ’det avgörande ögonblicket’” (Upsala Nya Tidning, 2013). Ett uttalande som skulle kunna kategoriseras som stödjande för ripeness theory och readiness theory. Avseende 2014 har jag här inget eget uttalande från Kina, men det är inte helt orimligt att tänka sig att en del av det som redogjordes för ovan gällande USA kan ha haft effekt även här, och att läget i slutet av 2014 var betydligt sämre än i slutet av 2013.

5.3.3 Storbritannien

För Storbritannien kan vi använda oss av samma artikel från Upsala Nya Tidning som användes i avsnittet om Kina ovan (Upsala Nya Tidning, 2013). Här kan vi nämligen även hitta ett citat från William Hague: ”Det kvarstår små skillnader, de är små men viktiga” (Upsala Nya Tidning, 2013). Detta citat är helt klart mer reserverat än det citat som nämns ovan i avsnittet om Kina. Utifrån detta kan vi inte på samma sätt säga att det råder optimism hos Storbritannien. Artikeln ovan i avsnittet om USA, den från Dagens Nyheter, innehåller även ett citat från Philip Hammond (utrikesminister i Storbritannien) (Ohlsson, Erik, 2014, Dagens Nyheter). Vi kan i artikeln läsa att Hammond menar att det skett citat ”betydande framsteg” (Ohlsson, Erik, 2014, Dagens Nyheter). Utifrån detta kan vi göra antagande att Storbritannien har en god bild av hur processen artar sig, och detta kan vi säga passar väl med ripeness theory och readiness theory.

5.3.4 Frankrike

När vi ska titta på Frankrike utgår vi från en artikel publicerad i Blekinge Läns Tidning i november 2013, en artikel med rubriken "Israel vill hindra avtal med Iran om kärnkraft" (Johansson, Håkan, 2013, Blekinge Läns Tidning). Israel som är oroliga för konsekvenserna av ett avtal med Iran, får vi veta i artikeln har fått stöd av Frankrike. Denna position från Frankrike kan vi tolka som att ripeness inte finns från Frankrike.

5.3.5 Ryssland

Vad kan vi då säga om Ryssland? I början av november 2013 skrev Olof Kleberg en artikel i Blekinge Läns Tidning med rubriken "Iran och USA - motpoler som möts" (Kleberg, 2013, Blekinge Läns Tidning). I denna artikel nämns två aspekter som relaterar till Ryssland. Dels det faktum att Ryssland haft en roll avseende en Iransk reaktor, och dels att det funnits som idé att en del av det arbete som Iran vill göra själva med sitt kärnkraftsprogram istället hade kunnat göras i Ryssland (Kleberg, 2013, Blekinge Läns Tidning). I ljuset av de teorier som det arbetats med får vi här dubbla budskap. Dels att Ryssland faktiskt agerat på ett sätt som nog enligt många av västlänarna kan ses som steg i fel riktning givet vad man vill åstadkomma, men samtidigt att Ryssland kan tänka sig att vara en del av lösningen. Gällande ripeness och readiness får vi inga tydliga svar här.

5.3.6 Tyskland

Avslutningsvis ska vi titta på Tyskland. I samma artikel som nämns ovan gällande Ryssland kan vi även läsa om Tyskland (Kleberg, 2013, Blekinge Läns Tidning). Det framgår här att Tyskland bedriver egen anrikning av uran (Kleberg, 2013, Blekinge Läns Tidning). Man skulle kunna tänka sig detta som ett argument för att Tysklands "motivation" (enligt readiness theory) inte är tillräckligt stor för att nå en lösning i frågan med Iran. Så länge Tyskland anrikar uran är deras förhandlingsposition för att söka påverka Iran i deras kärnkraftsprogram begränsad.

6 Slutsatser och avslutning

Det har blivit dags att göra ett försök att dra en del slutsatser efter den genomförda studien. Man kan konstatera att det finns element synliga av en del av de parametrar som ripeness theory och readiness theory talar om. Dock kan vi även se tendenser till att det i vissa fall saknas. Således kan det tyckas väl modigt att påstå att dessa teorier på ett bra sätt förklarar att förhandlingarna om Irans kärnkraft pågår. Möjligen kan de tjäna som delar av en större bild där man söker förstå inte bara uppkomsten av förhandlingarna, utan även själva förhandlingarna. Man kan även tycka att en del av teoriernas parametrar är i det närmaste självklara för att förhandlingar ska påbörjas. Kanske är det så att dessa teorier kommer bättre till pass i studier som söker förklara förhandlingar med en mer tydlig koppling till väpnade konflikter.

Det kan även vara ett problem att förhandlingarna är så pass aktuella som de är. Kanske att analysen hade sett annorlunda ut om förhandlingarna hade varit avslutade och man kunde förhålla sig till en mer påtaglig utkomst av förhandlingarna.

Vill man skapa sig en tydligare förståelse för varför förhandlingarna kunde startas kan det vara lämpligt med ytterligare studier. Man hade till exempel kunnat tänka sig såväl andra teoretiska modeller samt att arbeta med annorlunda material.

7 Referenser

Hough, Peter, 2013. *Understanding Global Security*. Tredje upplagan. New York: Routledge.

Teorell, Jan - Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber AB.

Esaiasson, Peter - Gilljam, Mikael - Oscarsson, Henrik - Wängnerud, Lena, 2012. *Metodpraktikan Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4:e upplagan. Stockholm: Norstedts Juridik AB.

Zartman, William I., 1997. "Explaining Oslo" i *International Negotiation*. Volym 2 Nummer 2. Sidorna 195-215.

Pruitt, Dean G., 2007. "Readiness Theory and the Northern Ireland Conflict" i *American Behavioral Scientist*. Volym 50 Nummer 11. Sidorna 1520-1541.

Hadžikadunić, Emir, 2014. "Understanding Iranian Foreign Policy - The Case of Iranian Nuclear Program" i *Epiphany Journal of Transdisciplinary Studies* Volym 7 Nummer 2. Sidorna 4-16.

Peoples, Columba - Vaughan-Williams, Nick, 2015. *Critical Security Studies An Introduction*. New York: Routledge.

Zartman, I. William, 2000, s. 225-250 i Stern, Paul C. - Druckman, Daniel (red.) National Research Council *International Conflict Resolution After the Cold War*. Washington, DC: National Academy Press.

Rayman, Noah, 2015. Here's What You Need to Know About the Iran Deal. Publicerad 3:e april 2015. Tillgänglig 2015-04-22. <http://time.com/3770850/iran-deal-explainer/>

Sinha, Shreeya - Beachy, Susan C. Timeline on Iran's Nuclear Program. http://www.nytimes.com/interactive/2014/11/20/world/middleeast/Iran-nuclear-timeline.html?_r=1##time243_10532 tillgänglig 2015-05-22.

BBC - Timeline: Iran and UK relations. <http://www.bbc.com/news/uk-15949285> tillgänglig 2015-05-22.

BBC - Iran Nuclear Crisis: Can talks succeed?. <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-11709428> tillgänglig 2015-05-22.

US Departement of State - Office of the Historian.
<http://history.state.gov/departments/history/people/clinton-hillary-rodham> tillgänglig 2015-05-22.

US Departement of State - Diplomacy in Action. <http://www.state.gov/secretary/> tillgänglig 2015-05-22.

France Diplomatie - Political Relations. <http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/iran-301/france-and-iran/political-relations-6611/> tillgänglig 2015-05-22.

France Diplomatie - Cultural, scientific and technical cooperation.
<http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/iran-301/france-and-iran/cultural-scientific-and-technical-6613/> tillgänglig 2015-05-22.

Farrar-Wellman, Ariel, 2010. Russia-Iran Foreign Relations, under rubrik Economic Relationship. <http://www.irantracker.org/foreign-relations/russia-iran-foreign-relations> tillgänglig 2015-05-22.

Federal Foreign Office - Islamic Republic of Iran - Political Relations.
http://www.auswaertiges-amt.de/EN/Aussenpolitik/Laender/Laenderinfos/01-Nodes/Iran_node.html tillgänglig 2015-05-22.

Federal Foreign Office - Islamic Republic of Iran - Economic Relations.
http://www.auswaertiges-amt.de/EN/Aussenpolitik/Laender/Laenderinfos/01-Nodes/Iran_node.html#top tillgänglig 2015-05-22.

von Hall, Gunilla, 2013. "Historiskt kärnavtal nära" i *Svenska Dagbladet* 24 november 2013.

Ohlsson, Erik, 2014. "Inget kvar att prata om - Iran rör sig inte framåt" i *Dagens Nyheter* 25 november 2014.

TT - AFP - Reuters, 2013. "Avtal nära om Irans kärnkraft" i *Upsala Nya Tidning* 24 november 2013.

Johansson, Håkan, 2013. "Israel vill förhindra avtal med Iran om kärnkraft" i *Blekinge Läns Tidning* den 11 november 2013.

Kleberg, Olof, 2013. "Iran och USA - motpoler som möts" i *Blekinge Läns Tidning* 7 november 2013.